
Лучанінова Ольга⁶²

Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро, Україна

ORCID: [0000-0001-8336-9273](https://orcid.org/0000-0001-8336-9273)

E-mail: 2017olgapetrovna@gmail.com

ЦИФРОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ: НОВІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зазначено, що сучасний університет приймає виклики цифрового суспільства, адаптується до змін і вимог ринку праці. Наголошено, що цифрові технології дають можливість університету конкурувати на ринку освітніх послуг, пропонувати нову модель здобувача вищої освіти.

Ключові слова: цифровий університет, нова модель розвитку, цифрові технології, освітній простір.

***Digital University: New Models of Development and Individual Student Learning Trajectory.** The modern university accepts the challenges of the digital society, adapts to changes and requirements of the labor market. Digital technologies enable the university to compete in the market of educational services, to offer a new model of higher education.*

Keywords: Digital University, New Model, Digital Technologies, Educational Space.

Вступ. Університет є закладом, професорсько-викладацький склад якого перш за все має оволодіти цифровою грамотністю. Цифрові технології – це виклик часу й вимога адаптації до стійких змін у всіх сферах сучасного суспільства. Ми маємо якісно нових замовників вищої освіти, тож форми й методи здобуття вищої освіти також мають якісно змінитися.

Мета: схарактеризувати можливості університету у створенні нової моделі розвитку та індивідуальної траєкторії підготовки здобувачів вищої освіти завдяки цифровим технологіям.

Основні результати. Існує програма «Цифровий університет», завдяки якій сучасні заклади вищої освіти створюють онлайн-платформи, електронний розклад, керують освітнім процесом, наповнюють освітній простір цифровими технологіями, курсами, і це все має працювати на якість освітнього процесу, мотивувати його учасників до навчання й підвищення кваліфікації. Стали звичними речами в умовах дистанційного й змішаного навчання електронний кабінет викладача і кожного здобувача освіти, модулі вебінарів, модулі онлайн-презентацій, інтерактивний розклад, електронний журнал, модуль тестування, цифрова бібліотека навчальних дисциплін. Університети створюють інформаційні служби, що відповідають за розроблення власних цифрових стратегій, приймають виклики цифрового суспільства й глобалізації. Головне, щоб цифрові платформи закладу виконували свою функцію й не були непомірно затратними, адже за будь-яких обставин – це технічні засоби, які покликані

⁶²©Лучанінова Ольга (Luchaninova Olga)

давати економічний результат, допомагати пристосовуватися до цифрового покоління в економіці, суспільстві, освіті. Молодь, вступаючи до університету, вважає його засобом досягнення професійної мети, а освітній простір тим середовищем, що сприяє особистісному розвитку. Відповідно до збільшення попиту здобувачів має змінюватися і заклад, зважаючи на альтернативні засоби здобуття як освіти, так і професійних навичок у короткий термін (Massive Open Online Courses). Сучасний студент володіє гаджетами, цифровими технологіями, потенціал яких ще до кінця не вивчений, за допомогою яких він розвиває свої професійні навички, які мають бути привабливими та відповідно оціненими стейкхолдером.

Цифрові технології впливають на весь освітній процес, зокрема спонукають до цифрової грамотності викладачів, сприяють появі нових інтерактивних методів та інструментів, розвивають цифрову культуру, співпрацю, завдяки чому університети конкурують на ринку освітніх послуг, пропонуючи нову модель здобувача вищої освіти [2]. Нова цифрова реальність в освіті породжує нову модель підготовки майбутнього фахівця – молодій людини, яка володіє сучасними цифровими технологіями, є активним суб'єктом віртуального світу, використовує цифрові технології для підвищення професіоналізму й пошуку необхідної інформації. У цій моделі є викладач-партнер, коуч, який на крок попереду в знаннях цифрових технологій, місія якого полягає в утриманні балансу між цифровими навичками й здатностями здобувача до відповідальності, прийняття правильних рішень, розумного лідерства, ефективної комунікації, креативності.

Суперечливим є питання ефективності освітнього процесу, охопленого цифровими технологіями, – перевернутий клас, Blackboard, Canvas або Moodle, Meet та ін. – вони виконують роль рятівного кола під час коронавірусу й війни, коли доступ до приміщень закладів освіти обмежений через загрозу життю учасників освітнього процесу. Разом із тим цифрові технології є головним пазлом у новій моделі підготовки майбутнього фахівця. Спостерігаємо нерівність закладів вищої освіти як у розробленні нової моделі, так і в застосуванні цифрових технологій. Тут має бути тандем, співпраця ІТ-відділів або центрів університету з викладачами. Завдання відділів – допомогти викладачам з цифровою грамотністю, правилами й функціонуванням цифрових платформ, які є не тільки місцем збереження навчальної інформації, а й місцем креативу й співпраці. Не всі заклади через війну мають нове цифрове обладнання, бібліотеки з цифровими репозиторіями тощо.

Цифровий університет – це розуміння кінцевого результату, який можна досягти за допомогою цифрових технологій. Пригадується виступ одного зі спікерів

на курсах підвищення кваліфікації у 2020 році. Професор закордонного університету, розповідаючи про університет 4.0, водив рукою перед собою, проводив по тексту, значках, і перед нами з'являлася, здається у повітрі, нова інформація у вигляді блоків, схем, слайдів. Так на практиці було продемонстровано можливості цифрових технологій. Пізніше професор відповів на численні запитання і зазначив, що цифровізація університету почалася після зваженого рішення керівництва й прийняття стратегічних рішень, спрямованих на результат: ще до пандемії почали залучати викладачів, особливо старшого покоління, до вивчення цифрової грамотності. Створили центр ІТ-технологій, працівники якого займалися тільки цифровою підтримкою освітнього процесу; студентам також пропонували відповідні проекти. Цифрова трансформація охопила всіх ланки університету, навіть на відстані студенти могли досліджувати 3-D процеси зі створення продукції в лабораторіях різних міст. Тож, прагнучи цифрової індивідуальності, кожний університет має здійснювати моніторинг щодо цінності цифрових технологій, дослухатися до думки й пропозицій студентів, які, скориставшись мобільністю, змогли оцінити ці технології в інших закладах.

Здобувач вищої освіти нині має можливість самостійно будувати індивідуальну траєкторію навчання – від дисциплін за вибором, формами й методами навчання (наприклад, популярності набирає дуальна форма навчання), до написання дипломного проєкту. Формуючи кошик освітнього споживача, здобувач вищої освіти може обрати коуча або викладача-фасилітатора (поки таким є куратор групи), а викладач підтримує й спрямовує студента. На часі вільний вибір студентами форми навчання й оволодіння знаннями, тож університети повинні мати привабливий арсенал засобів, і Chatgpt – один із видів такого навчання [1]. Здобувачеві освіти не треба постійно вибирати між формами навчання – онлайн чи офлайн – можна дотримувати індивідуальної траєкторії, не відмовляючи собі в мобільності – навчання в різних закладах світу, подорожі, навчання у власному темпі.

Висновки. Отже, сучасний університет має всі умови для створення нової моделі розвитку та індивідуальної траєкторії підготовки студента, використовуючи потенціал цифрових технологій. Така підготовка сприятиме розвитку особистості здобувача вищої освіти та зробить його професійно привабливим для стейкхолдерів.

Список використаних джерел

1. Трегуб О. ChatGPT та освітня реальність: новітня технологія може стати помічником у навчанні. URL: <https://mind.ua/openmind/20255353-chatgpt-ta-osvitnya-realnist-novitnya-tehnologiya-mozhe-stati-pomichnikom-u-navchanni> (дата звернення 03.05.2023).
2. Ще раз про цифровий університет. URL: <http://prof.nau.edu.ua/innews/shhe-raz-pro-cifrovij-universitet/> (дата звернення 03.05.2023).